

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет історії, політології та міжнародних відносин
Кафедра історії України



«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Балух В.О.

» _____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ОК01. Актуальні питання історії та культури України

(назва навчальної дисципліни)

обов'язкова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма Комп'ютерна інженерія,

Програмування мобільних і вбудованих комп'ютерних систем

та засобів Інтернету речей

(назва програми)

Спеціальність 123 – Комп'ютерна інженерія

(вказати: код, назва)

Галузь знань 12 – Інформаційні технології

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Навчально-науковий інститут фізико-технічних та комп'ютерних наук

(назва факультету/ навчально-наукового інституту,
на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

Чернівці 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні питання історії та культури України» складена відповідно до вимог її змісту (Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності 2015 р.) та відповідає освітньо-професійним програмам “Комп’ютерна інженерія”, “Програмування мобільних і вбудованих комп’ютерних систем та засобів Інтернету речей” (від 30 червня 2022 р.)

Розробники: д.і.н., професор Юрій Михайло Федорович

Погоджено з гарантом ОП і методичною радою *навчально-наукового інституту фізико-технічних та комп’ютерних наук*

Протокол № від « » червня 2022 року

Голова методичної ради факультету _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри історії України

Протокол № 9 від «30» червня 2022 року

Завідувач кафедри історії України  (Ботушанський В.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Протокол № 1 від «25» серпня 2022 року

Голова


(підпис)

Балух В.О.
(прізвище та ініціали)

©Юрій М.Ф., 2022 рік

© Чернівецький національний університет, 2022 рік

© Чернівецький національний університет, 2023 рік

1. Анотація дисципліни

Курс «Актуальні питання історії та культури України» зосереджує увагу здобувача на особливостях проявів минулого у культурному просторі України. У своїй основі, сприятиме отриманню майбутніми фахівцями (у своїх сферах) системи історичних знань, умінь та навичок, здатність до творчого мислення, судження, усвідомлення загальнолюдських цінностей у світлі історичних подій. Навчить здобувача рухатись у просторі ідей, фактів, відрізнити міф, кліше - від історичного факту, віднайти істину. Допоможе виробити цілісний погляд на світ та сприятиме формуванню свідомого громадянського суспільства в умовах розбудови незалежної України.

Новітній підхід до викладання історії та культури України включає в себе формування у здобувачів історичного мислення, допомагає зрозуміти сучасність за допомогою ретроспективного аналізу минулого. Історичне мислення є важливим чинником соціальної активності, виховання патріотизму, консолідації народу, інтеграції та мобілізації задля вирішення певних соціальних завдань. Знання історії та культури України є необхідною умовою ефективної участі здобувачів у суспільно-політичному житті України. Знання й розуміння історичних і культурних процесів, що стосуються історії України, умінь аналізувати та робити висновки щодо уроків цієї історії, а також прогнозування можливих наслідків сучасних політичних процесів крізь призму минулого є надзвичайно важливим і актуальним для формування свідомості здобувача як повноцінного громадянина України, особливо в час світових катаклізмів та російського збройного вторгнення.

2. Мета навчальної дисципліни:

- ознайомити здобувачів з найактуальнішими з точки зору сучасності подіями української історії та історії української культури, з періодами та формами існування української державності, сторінками боротьби українського народу проти поневолення, за державність та незалежність;
- домогтися усвідомленого, міцного засвоєння здобувачами програмового матеріалу, розуміння процесу розвитку політичної та культурної історії як закономірного розвитку історії України;
- навчити здобувачів самостійно встановлювати причинно-наслідкові зв'язки при аналізі історичних подій та фактів, що стосуються актуальних питань історії та культури України, виробляти у них уміння використовувати історичний досвід для вирішення сучасних завдань.

3. Пререквізити

Місце дисципліни в освітньому процесі підготовки бакалаврів першого року навчання, першого семестру. Відповідно, теоретичною і методичною базою вивчення дисципліни є шкільний курс «Історія України».

4. Результати навчання

Згідно освітньо-професійної програми Міжнародне право, вивчення навчальної дисципліни здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти передбачає формування інтегральної, загальних і фахових компетентностей.

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів та правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

4.1.У результаті вивчення дисципліни студенти повинні набути таких компетенцій та програмних результатів:

Загальні компетенції:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК8. Здатність працювати в команді.

ЗК9. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

ФК1. Здатність застосовувати законодавчу та нормативноправову базу, а також державні та міжнародні вимоги, практики і стандарти з метою здійснення професійної діяльності в галузі комп'ютерної інженерії.

ФК15. Здатність аргументувати вибір методів розв'язування спеціалізованих задач, критично оцінювати отримані результати, обґрунтовувати та захищати прийняті рішення.

Програмні результати:

ПРН4. Знати та розуміти вплив технічних рішень в суспільному, економічному, соціальному і екологічному контексті.

ПРН14. Вміти поєднувати теорію і практику, а також приймати рішення та виробляти стратегію діяльності для вирішення завдань спеціальності з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та виробничих інтересів.

4.2. У результаті вивчення освітньої дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- Поняття про місце курсу «Історія та культура України» в системі гуманітарних наук, його предмет і завдання, методи дослідження та наукову періодизацію історії та культури України;
- особливості розвитку людського суспільства на території України у доісторичні часи, проблеми у дослідженні етногенезу слов'ян;
- соціально-політичний і економічний устрій держави Київська Русь та її культуру в часи її становлення, розквіту і занепаду;
- причини та наслідки втрати українським народом своєї державності і захоплення його земель Литовським князівством і Польщею, еволюцію соціально-економічного, політичного та культурного життя українських земель у XIV-XVII ст., становлення української народності;
- причини виникнення українського козацтва та його роль в суспільно-політичній Історії України, процес становлення та еволюцію козацької державності кінця козацької державності та значення договору з Московією 1654 р. для подальшої долі України;
- суспільно-політична, економічна та культурна ситуація в Україні в умовах бездержав'я XIX - початку XX ст., та особливості революційного процесу в Україні у 1917 -1920 рр.,
- українське питання в міжнародній політиці напередодні та на початку другої світової війни, особливості суспільно-політичної та культурної ситуації в Україні у роки Великої Вітчизняної війни, законодавче оформлення кордонів України;
- історико-культурницькі процеси в Україні у другій половині 40-х - першій половині 80-х років;
- досягнення та проблеми розвитку державності та культури України в сучасних умовах.

Вміти:

- Користуватися науковою літературою в процесі підготовки до практичного заняття та при написанні рефератів;
- логічно та доказово усно викласти матеріал, відповісти на поставлені питання;
- на підставі аналізу історичних фактів виявляти причини руйнування української державності та особливості існування українського народу під владою Литви та Польщі у XIV - XVII ст.;
- використовуючи наукову літературу проводити аналіз різних поглядів істориків щодо місця Київської держави в історії українського народу та етногенезу українців;
- на основі наявних наукових джерел визначити досягнення і хиби козацької державності та місце козацтва в політичній історії України та її культури;
- виявити причини піднесення національно-просвітницького руху в Україні наприкінці XIX – початку XX ст., особливості у становленні українських партій та аналізувати їх програми в роки української національно-демократичної революції 1917 -1920-хрр.;

- визначити причини та наслідки соціалістичних перетворень в Україні у 20-х – 30-х рр. ХХ ст., виявити витoki українського; показати місце і роль українського народу у роки другої світової і Великої Вітчизняної війни;

- аналізувати суспільно-політичні, економічні та культурні процеси в Україні 40-х - 90-х рр. і виділити основні причини необхідності змін.

Бути ознайомленим :

- з основними віхами української історії та культури, перспективами подальшого розвитку України;

- з основними методами історико-культурного дослідження і прийомами застосування їх при аналізі історико-культурних подій.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	1	3	90	30		15		45		екзамен
Заочна	1	1	3	90	6				84		екзамен

5.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с.р	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми занять	Змістовий модуль 1.												
	Історія України IX – кінця XVIII ст.												
Тема 1. Київська Русь та її місце в історії України	6	2	2			2	6	1				5	
Тема 2. Галицько-Волинська держава	5	2				3	5					5	
Тема 3. Розвиток культури у	5	2				3	5	1				4	

Київській Русі та Галицько-Волинській державі												
Тема 4. Військо Запорозьке у XVI – першій половині XVII ст.	7	4	2			1	7					7
Тема 5. Визвольна війна українського народу середини XVII ст. і відродження державності	6	2	2			2	6	1				5
Тема 6. Україна в добу Руїни	5	2				3	5					5
Тема 7. Українські землі в кінці XVII – XVIII ст.	4		2			2	4					4
Тема 8. Українська культура козацької доби	4	2				2	4					4
Разом за ЗМ1	42	16	8			18	42	3				39
Теми занять	Змістовий модуль 2. Історія України кінця XVIII – початку XX ст.											
Тема 9. Надніпрянська Україна у першій половині XIX ст.	4	2				2	4					4
Тема 10. Західноукраїнські землі у кінці XVIII – на початку XX ст.	4		2			2	4					4
Тема 11. Українська культура XIX ст.	5	2				3	5					5
Тема 12. Українські національно-визвольні	7	2	2			3	7	1				6

змагання 1917-1920 рр.												
Тема 13. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період	5	2				3	5					5
Тема 14. Радянська Україна у міжвоєнний період (1921-1939 рр.)	4	2				2	4	1				3
Тема 15. Україна у 40-80-х рр. ХХ ст. Україна в період незалежності.	5	2				3	5	1				4
Тема 16. Актуальні питання історії Північної Буковини та Північної Бессарабії (ч.1)	5	2				3	5					5
Тема 17. Актуальні питання історії Північної Буковини та Північної Бессарабії (ч.2)	5		1			4	5					5
Тема 18. Актуальні питання історії ЧНУ	4		2			2	4					4
Разом за ЗМ 2	48	14	7			27	48		3			45
Усього годин	90	30	15			45	90		6			84

5.3. Питання, передбачені для самостійного опрацювання

№ п/п	
1.	Проаналізуйте умови та процес входження України до складу Радянського Союзу.
2.	Покажіть напрямки та наслідки репресій в Україні у 1920-і – 1930-і рр.
3.	Охарактеризуйте становище західноукраїнських земель у складі Польщі, Румунії та Чехословаччини у міжвоєнний період.
4.	Проаналізуйте виникнення, структуру та ідеологічні засади діяльності Організації українських націоналістів. Визначте основні напрямки діяльності ОУН у міжвоєнний період.
5.	Охарактеризуйте умови появи та напрямки діяльності товариства «Просвіта» і Наукового Товариства імені Тараса Шевченка.
6.	Проаналізуйте українську музичну культуру і театр у ХІХ ст.
7.	Висвітліть особливості розвитку української культури початку ХХ ст.
8.	Опишіть український культурний ренесанс 1920-х рр.
9.	Визначте специфіку розвитку української культури у 60-х – 80 х рр. ХХ ст.
10.	Дайте коротку характеристику діяльності Української Академії Наук від заснування до сучасності.
11.	Дайте характеристику Іванові Франку як діячеві української культури.
12.	Покажіть місце Тараса Шевченка у становленні нової української культури.

6. Форми і методи навчання

До форм і методів відносяться проблемні й оглядові лекції, інтерактивні заняття (заняття дискусійна група, заняття з навчанням одних здобувачів іншими), інтегровані заняття, проблемні заняття, відеозаняття, прес-конференції тощо.

Перевагу надається продуктивним методам: проблемний виклад, частково-пошукові та дослідницькі методи, презентації, кейс-стаді, тренінги, бесіди і дискусії, робота в інтернет-класі: електронні лекції, дистанційні консультації та ін., спрямовані на активізацію і стимулювання освітньо-пізнавальної діяльності здобувачів.

Використовується проблемно-орієнтований, діяльнісний, комунікативний, професійно-орієнтований, міждисциплінарний підходи до навчання.

Навчання здійснюється під час лекційних, самостійної позааудиторної роботи.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання. Під час занять використовуються мультимедійні засоби, проектор, комп'ютери, Інтернет-ресурси.

Політика дисципліни. Політика освітньої дисципліни визначається системою вимог, які визначаються та регулюються відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту» № 1556-УП від 01.07.2014 року (зі змінами), нормою законодавства України щодо академічної доброчесності та Статуту, положень Університету, й інших нормативних документів, які

регламентують організацію освітнього процесу при вивченні дисципліни, а також системою вимог для даної дисципліни.

Технічне програмне забезпечення/обладнання:

- проектор;
- будь-які комп'ютерні та мобільні пристрої, які підтримують роботу із середовищем Google Workplace.

Програмне забезпечення:

- будь-які інтернет-переглядачі, які підтримують роботу із середовищем Google Workplace (Chrome, Internet Explorer, Opera, Safari, Vivaldi і т.д.
- спеціальні мобільні додатки для систем Android та iOS: Google Drive, Google Calendar, Google Spreadsheets, Google Meet.

7. Види та форми контролю

Критерієм успішного проходження здобувачем курсу є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Оцінювання рівня та якості знань здобувачів здійснюється із врахуванням індивідуальних особливостей здобувачів і передбачає диференційований підхід в його організації.

Оцінка «відмінно» («А») виставляється здобувачами, які набрали загальну суму балів 90-100 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- ґрунтовно засвоїли поданий на лекціях матеріал, вміють його використовувати для аргументації тих чи інших положень при розкритті змісту відповідної проблеми;
- вільно оперують фактологічною базою, відмінно орієнтуються у хронології, оволоділи відповідною науковою термінологією, що передбачена при освоєнні даного курсу.

Оцінка «добре» («В») виставляється здобувачам, які набрали загальну суму балів 80-89 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- виявили обізнаність та загалом засвоїли програмний матеріал;
- продемонстрували знання фактичного матеріалу, орієнтуються в історичних датах, володіють відповідною науковою термінологією;
- допускають невеликі помилки та перекручення.

Оцінка «задовільно» («С») виставляється здобувачам, які набрали загальну суму балів 70-79 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- в основному засвоїли програмний матеріал;
- продемонстрували знання фактичного матеріалу, орієнтуються в історичних датах, загалом володіють відповідною науковою термінологією;

- допускають помилки та перекручення.

Оцінка «задовільно» («D») виставляється здобувачам, які набрали загальну суму балів 60-69 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- певною мірою опанували матеріал, передбачений програмою курсу, мають поверхневі знання щодо проблем, які вивчалися;
- показали певну обізнаність щодо змісту питань, що розглядалися під час лекцій;
- допускають значні помилки та перекручення, однак засвоїли основний фактологічний та проблемний матеріал курсу.

Оцінка «задовільно» («E») виставляється здобувачам, які набрали загальну суму балів 50-59 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- певною мірою опанували матеріал, передбачений програмою курсу, мають поверхневі знання щодо проблем, які вивчалися;
- показали фрагментарну обізнаність щодо змісту питань, що розглядалися під час лекцій;
- допускають суттєві помилки та перекручення, однак засвоїли найбільш основний фактологічний та проблемний матеріал курсу.

Оцінка «незадовільно» («FX») з можливістю повторного складання виставляється здобувачам, які набрали загальну суму балів 35-49 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- не відвідували занять і не проявляли бажання до самостійної роботи;
- не опрацювали рекомендованої літератури;
- демонструють відсутність засвоєння фактологічного та проблемного матеріалу курсу.

Оцінка «незадовільно» («F») з обов'язковим повторним курсом виставляється здобувачам, які набрали загальну суму балів 1-34 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- не відвідували занять, були відсутніми під час проведення проміжного і підсумкового контролю;
- не виявили належних навичок і бажання до самостійної роботи,
- не опрацювали рекомендованої літератури;
- демонструють цілковиту відсутність засвоєння фактологічного та проблемного матеріалу курсу.

7.1. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Здійснюється наступним чином (вказана максимально можлива кількість):

- 1 модуль – 30 б. (20 б. за роботу на семінарах; 10 б. за модульну к/р);
- 2 модуль – 30 б. (20 б. за роботу на семінарах; 10 б. за модульну к/р);
- модуль-контроль (екзамен) – 40 б.

Поточне оцінювання та 1, 2 модулі (60 балів)										Підсумковий модуль-контроль (екзамен)	Загальна сума
Змістовий модуль 1											
T1*	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8				
5	-	-	5	5	-	5	-	/ 10**			
Змістовий модуль 2										40	100
T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18		
5	-	-	5	-	-	-	5	-	5/10**		

*T1-T17 – теми змістових модулів.

**/10 – максимальна оцінка модуль-контролю

Оцінка за навчальну дисципліну виводиться відповідно до такої шкали оцінювання, затвердженої Міністерством освіти і науки України.

7.2. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Засоби оцінювання

- тестові завдання на платформі Google Forms;

Форми поточного та підсумкового контролю.

- усна відповідь здобувача під час семінарського заняття;
- модульні контрольні роботи на платформі Google Forms;
підсумкового контролю:
- екзамен у формі тестової роботи на платформі Google Forms.

8. Рекомендована література

8.1. Методичне забезпечення.

1. Історія України з найдавніших часів до наших днів. Практикум для студентів неспеціальних факультетів: Навч. посібник. 4-те вид., доп. Гриф МОНУ / Упор.: Герегова С.В., Гуйванюк М.Р., Скорейко Г.М. Чернівці: Наші книги, 2012. 336 с.
2. Історія політичної думки України (від часів Київської Русі до 1991 року): програма курсу та метод. рекомендації / Укл. Добржанський С.О. Чернівці: Чернівецький університет, 2010. 80 с.
3. Методичні рекомендації з курсу історії України (для студентів неспеціальних факультетів). Вид. 2-ге, доповн. / Укл. Яценюк Г.М., Суровцев О.А. Чернівці, 2011. 84 с.
4. Методичні рекомендації з курсу історії України (для студентів неспеціальних факультетів). Вид. 2-ге, доповн. / Укл. Яценюк Г.М., Балух О.В. Чернівці, 2012. 108 с.
5. Методичні рекомендації для семінарських занять та самостійної роботи студентів з курсу «Історія української культури», друге видання, доп. / Укл. Герегова С.В., Суровцев О.А. Чернівці: Наші книги, 2013. 80 с.
6. Методичні рекомендації з курсу історії України для студентів неспеціальних факультетів / Укл.: Яценюк Г.М., Дробіна Л.М. Чернівці, 2014. 128 с.

8.2. Основна література.

Публікації Юрія М.Ф. рекомендовані для вивчення дисципліни.

1. Менталітет та етногенез українського народу. К.: Таксон, 1998.
2. Соціокультурний світ України. К.: Кондор, 2004.
3. Україна найдавніших часів - XIX ст.: Цивілізаційний контекст. Кн. 1. Тернопіль: Астон, 2012
4. Україна XIX ст. - XXI: Цивілізаційний контекст. Кн. 2. Тернопіль: Астон, 2012.
(у співавт. з Калакурою Я.С., Рафальським О.О.)
5. Українська культура: цивілізаційний вимір. К.: ІПіЕнд імені Івана Федоровича Кураса НАН України, 2015.
6. Антропологічний код української культури і цивілізації. К.: ІПіЕнд імені Івана Федоровича Кураса НАН України, Кн. 1-2. 2020.
7. Цивілізаційна ідентичність українства. К.: ІПіЕнд імені Івана Федоровича Кураса НАН України, 2022.

До ЗМ 1.

1. Альфредас Бумблаускас, Генуте Кіркенє, Борис Черкас, Дмитро Ващук, Лорета Скурвідайте. Епоха Вітовта в історії України: 1387-1430. К.: Видавництво "Балтія-Друк", 2020. 208 с.
2. Бойко О.Д. Історія України. К.: Вид. центр "Академія", 2002. 565 с.
3. Борисенко В. Курс української історії: З найдавніших часів до ХХ століття. К.: Либідь, 1996. 616 с.
4. Бовгиря А. "Слово і діло". Політичні злочини та політичний розшук в Гетьманщині ХVІІІ ст. Вид 2-е. К.: ТОВ "Видавництво "Кліо"". 2022. 256 с.
5. Василь Марочко, Ольга Мовчан. 1932-1933. Хроніка Голодомору в Україні. К.: Кліо, 2020. 296 с.
6. Ващук, Лорета Скурвідайте. Епоха Вітовта в історії України: 1387-1430. К.: Видавництво "Балтія-Друк", 2020. 208 с.
7. Видатні постаті в історії України ІХ-ХІХ ст. Короткі біографічні нариси. Історичні та художні портрети: Довід. вид. / Кер. авт. кол. В.І.Гусєв. К.: Вища шк., 2002. 359 с.
8. Грушевський М. Ілюстрована історія України. Репринтне відтворення видання 1913 року. К.: "Золоті ворота" ДТК УРСР "Радуга", 1990. 524 с.
9. Грушевський М. Історія України-Руси: У 11 т., 12 кн. / НАН України; Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.С.Грушевського та ін. К.: Наук. думка, 1991 – 2000. (Пам'ятки історичної думки України).
10. Довідник з Історії України (А – Я) / За заг. ред. І.Підкови, Р.Шуста. К.: Генеза, 2001. 1136 с.
11. Дорошенко Д. Нарис історії України. К.: Світ, 1991. 576 с.
12. Єфименко О. Історія України та її народу. К.: Освіта, 1992. 424.
13. Жуковський А., Субтельний О. Нарис історії України. Львів: Вид-во НТШ у Львові, 1991. 230 с.
14. Історія України / Кер. Авт. кол. Ю.Зайцев. Львів: Світ, 1996. 488 с.
15. Історія України в особах. ХІХ – ХХ ст. / Кер. авт. кол. І. Войцехівська. К.: Україна, 1995. 479 с.
16. Історія України: Навчально-методичний посібник для семінарських занять / За ред. В.М. Литвина. К.: Знання-Прес, 2006. 460 с. (Вища освіта ХХІ століття).
17. Історія України: нове бачення: У 2 т. К.: Україна, 1995. Т.1. 450 с.; 1996. Т.2. 494 с.
18. Історія української культури / За заг. ред. І. Крип'якевича. К.: Либідь, 1994. 656 с.
19. Костомаров М. Історія України в життєписах найвизначніших її діячів. Львів, 1918. (репринтне видання).
20. Котляр М., Кульчицький С. Шляхами віків: Довідник з історії України. К.: Україна, 1993. 380 с.
21. Крип'якевич І. Історія України. Львів: Світ, 1990. 520 с. (Пам'ятки історичної думки України).
22. Кухта Б. З історії української політичної думки: [Текст лекцій.: Навчальний посібник]. К.: Генеза, 1994. 368 с.
23. Лановик Б., Лазарович А. Історія України. К.: Знання-Прес, 2006. 598 с.
24. Литвин В. Історія України. К.: Наук. думка, 2006. 728 с.

25. Литвин В.М, Мордвінцев В.М, Слюсаренко А.Г. Історія України. К.: Знання-Прес, 2002. 669 с.
 26. Магочій Павло Роберт. Історія України / Переклад з англ. К.: Критика, 2007. - 639 с.
 27. Малик Я., Вол Б., Чуприна В. Історія української державності. Львів: Світ, 1995. 248 с.
 28. Мицик Ю.А, Бажан О.Г., Власов В.С. Історія України. К.: Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2005. 576 с.
 29. Петровський В.В., Радченко Л.О., Семененко В.І. Історія України: Неупереджений погляд: Факти. Міфи. Коментарі. Харків: ВД “ШКОЛА”, 2007. 592 с.
 30. Полонська-Василенко Н. Історія України: Репринтне відтворення видання. У 2 т. К., 1992. Т.1. 588 с.; Т.2. 606 с.
 31. Попович М. Нарис історії культури України. К.: “АртЕк”, 1998. 728 с.
 32. Світлична В.В. Історія України. К.: Каравела, 2006.
 33. Субтельний О. Україна: Історія. К.: Либідь, 1991. 510 с.
 34. Черкашина Н. Історія України: від найдавніших часів до сьогодення. К., 2005.
 35. Шейко В.М., Білоцерківський В.Я. Історія української культури. Навч. посібник. К.: Знання, 2009. 414 с.
 36. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. К.: Генеза, 2005.
 37. Филипчук О.М. *Studia Byzantino-Rossica*. Експансія, війна та соціальні зміни. Чернівці: Книги –XXI, 2013.
- До ЗМ 2.**
1. Аркас М. Історія України-Руси. К.: Вища шк., 1990. 456 с.
 2. Багалій Д. Історія Слобідської України. К.: Харків: Дельта, 1991. 1993. 256 с.
 3. Беркгоф К. Жнива розпачу: Життя і смерть в Україні під нацистською владою. Критика, 2011.
 4. Бойко О.Д. Історія України. К.: Вид. центр “Академія”, 2002. 565 с.
 5. Бойко О.Д. Нариси з новітньої історії України (1985-1991 рр.). К.: Кондор, 2004. 357 с.
 6. Борисенко В. Курс української історії: З найдавніших часів до ХХ століття. К.: Либідь, 1996. 616 с.
 7. Брайчевський М. Конспект історії України. К.: Знання, 1993. 208 с.
 8. Верстюк В.Ф., Гарань О.В., Гурій О.І. та ін. Історія України. -К.: Альтернативи, 1997. 424 с.
 9. Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. Хронологічний довідник. К.: Наук. думка, 1995. 687 с.
 10. Видатні постаті в історії України IX-XIX ст. Короткі біографічні нариси. Історичні та художні портрети: Довід. вид. / Кер. авт. кол. В.І.Гусєв. К.: Вища шк., 2002. 359 с.
 11. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX-XX століття. К.: Генеза, 1996. 360 с.
 12. Грицак Я. Страсті за націоналізмом. Стара історія на новий лад. К.: Критика, 2011.

13. Гунчак Т. Україна: перша половина ХХ століття: Нариси політичної історії. К.: Либідь, 1993. 288 с.
14. Дашкевич Я. Україна і Схід. Львів: Інститут археографії та джерелознавства, 2016.
15. Довідник з Історії України (А – Я) / За заг. ред. І.Підкови, Р.Шуста. К.: Генеза, 2001. 1136 с.
16. Дорошенко Д. Нарис історії України. К.: Світ, 1991. 576 с.
17. Економічна історія України : Історико-економічне дослідження: в 2 т. / [ред. рада: В. М. Литвин (голова), Г. В. Боряк, В. М. Геєць та ін.; відп. ред. В. А. Смолій; авт. кол.: Т. А. Балабушевич, В. Д. Баран, В. К. Баран та ін.]. НАН України. Інститут історії України. К.: Ніка-Центр, 2011. Т. 2. 608 с.
18. Економічна історія України: Історико-економічне дослідження: в 2 т. / [ред. рада: В. М. Литвин (голова), Г. В. Боряк, В. М. Геєць та ін.; відп. ред. В. А. Смолій; авт. кол.: Т. А. Балабушевич, В. Д. Баран, В. К. Баран та ін.] ; НАН України. Інститут історії України. К.: Ніка-Центр, 2011. Т. 1. 696 с.
19. Єсельчик С. Історія України: Народження модерної нації. К.: Лаурус, 2012.
20. Єфименко О. Історія України та її народу. К.: Освіта, 1992. 424.
21. Жуковський А., Субтельний О. Нарис історії України. Львів: Вид-во НТШ у Львові, 1991. 230 с.
22. Зінченко О. Година папуги. Українські сторінки Катині. К.: Дух і літера, 2011.
23. Історія України / Кер. Авт. кол. Ю.Зайцев. Львів: Світ, 1996. 488 с.
24. Історія України в особах. ХІХ – ХХ ст. / Кер. авт. кол. І. Войцехівська. К.: Україна, 1995. 479 с.
25. Історія України: Навчально-методичний посібник для семінарських занять / За ред. В.М. Литвина. К.: Знання-Прес, 2006. 460 с. (Вища освіта ХХІ століття).
26. Історія України: нове бачення: У 2 т. К.:Україна, 1995. Т.1. 450 с.;1996. Т.2. 494 с.
27. Історія української культури / За заг. ред. І. Крип'якевича. К.: Либідь, 1994. 656 с.
28. Котляр М., Кульчицький С. Шляхами віків: Довідник з історії України. К.: Україна, 1993. 380 с.
29. Куромія Х. Зрозуміти Донбас. К.: Дух і літера, 2015.
30. Мартин Т. Імперія національного вирівнювання. Нації та націоналізм у Радянському союзі (1923-1939 роки). К.: Критика, 2013.
31. Мотика Г. Від Волинської різанини до операції «Вісла». Польсько-український конфлікт 1943-1947 рр. К.: Дух і літера, 2013.
32. Нагаєвський І. Історія української держави двадцятого століття. К., 1993.
33. Новітня історія України (1900-2000) / А.Г. Слюсаренко, В.І. Гусєв, В.М. Литвин. К.: Вища шк., 2000. 719 с.
34. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2016.
35. Плохій С. Великий переділ: Незвичайна історія Михайла Грушевського. К.: Критика, 2011.
36. Плохій С. Козацький міф. Історія та націєтворення в епоху імперій – К.: Лаурус, 2013.

37. Плохій С. Походження слов'янських націй. Домодерні ідентичності в Україні, Росії та Білорусі. К.: Критика, 2015.
38. Політична історія України. ХХ століття: У 6 т. / За ред. І.Ф. Кураса. - К.: Генеза, 2002 - 2003.- Т. 6. 696 с.
39. Снайдер Т. Криваві землі. К.: Грані-Т, 2011.
40. Снайдер Т. Перетворення націй. К.: Дух і літера, 2016.
41. Снайдер Т. Червоний князь. К.: Грані-Т, 2011.
42. Снайдер Т. Чорна земля. Голокост як історія і застереження. К.: Медуза, 2017.
43. Толочко А. Киевская Русь и Малороссия в XIX веке. К.: Лаурис, 2012.
44. Толочко А. Очерки начальной истории Руси. К.: Лаурис, 2015.
45. Україна: друга половина ХХ століття: Нариси історії / П.П.Панченко, М.Р. Плющ, Л.А.Шевченко та ін. К.: Либідь, 1997. 352 с.

8.3. Додаткова література.

1. Антонович В. Про козацькі часи на Україні. - К., 1991.
2. Апанович О. Гетьмани України і кошові отамани Запорізької січі. К., 1993. С. 38-68.
3. Апанович О. Розповіді про запорозьких козаків. К., 1991. С. 6-18, 69-114, 127-140.
4. Апанович О. Українсько-російський договір 1654 р.: міфи й реальність. К., 1991.
5. Баран В. Україна після Сталіна. Львів, 1992. С. 67-112.
6. Баран В.К., Даниленко В.М. Україна в період системної кризи / Україна крізь віки: У 15 т. Т. 13. К., 1999.
7. Бойко О. Проблема визначення кордонів України в період Центральної Ради // УІЖ. 2008. - № 1. С. 31-45.
8. Боплан Г. Опис України. Львів, 1990. С. 56-73.
9. Борщак І., Мартель Р. Гетьман І.Мазепа. К., 1991.
10. Брайчевський М. Приєднання чи воз'єднання // Україна. 1991. - №№ 16-17.
11. Брайчевський М. Українсько-шведський союз 1708 р. // Україна. 1992. - № 2.
12. Брицький П.П. Україна в Другій світовій війні (1939-1945 рр.). Чернівці, 1995.
13. Буковина: історичний нарис. Чернівці, 1998.
14. Василенко Т. Хотинська війна. К., 1960.
15. Великий українець: Матеріали з життя та діяльності М.Грушевського. К., 1992.
16. Верстюк В. Українська Центральна Рада. К., 1997.
17. Веденєєв Д., Лисенко О. Військово-політична діяльність ОУН та УПА у світлі норм міжнародного гуманітарного права // УІЖ. 2007. - № 3. С. 46-65.
18. Винниченко В. Відродження нації: У 3 ч. К., 1990.
19. Гай-Нижник П.П. Народне міністерство фінансів УНР: проблеми становлення // УІЖ. 2008. - № 1. С.59-74
20. Галицько-Волинський літопис: текстологія / За ред. О. П. Толочка. НАН України. Інститут історії України. Київ : Академперіодика, 2020. 929 с.
21. Голод 1932-1933 років на Україні: очима істориків, мовою документів. К., 1993.

22. Грабовецький В. Олекса Довбуш. К., 1994.
23. Гунчак Т. Україна . Перша половина ХХ століття. К, 1993. С. 30-203.
24. Гуржій О. Іван Богун: деякі міфи й реальність // УІЖ. 1998. - № 1. С. 99-111.
25. Гуржій О. Наддніпрянська Україна та зарубіжний світ у соціально-економічних вимірах XVII–XVIII ст. Історичні нариси / Відп. ред. В. А. Смолій. НАН України. Інститут історії України. Київ: Інститут історії України, 2022. 296 с.
26. Залеток Н. Жінки на військовій службі у Великій Британії та СРСР у роки Другої світової війни. К.: ПФ "ПП "Фоліант", 2022. 432 с.
- Ричка В. М. Війна пам'ятей. Змагання за спадщину Київської Русі. Київ: Парлам. вид-во, 2021. 416 с.
27. Даниленко В. Сталінізм в Україні: 20-30-ті рр.. К., 1991.
28. Даниленко В.М. Ліквідація польської держави та встановлення радянського режиму в Західній Україні // УІЖ. 2006. - № 3. С. 111-124.
29. Даниляк П.Г. Барська конфедерація: хід подій та наслідки // УІЖ. 2007. - № 5. С. 134-144.
30. Дзюба І. Інтернаціоналізм чи русифікація // Вітчизна. №№ 5, 7, 8.
31. Документи Богдана Хмельницького. К., 1961.
32. Зайцев Ю. Дисиденти: опозиційний рух 60-80- рр.. // Сторінки історії України: ХХ ст.. К., 1992.
33. Ісаєвич Я. Братства та їх роль у розвитку української культури. К., 1966.
34. Історичні постаті України. Одеса, 1993. С. 196-302.
35. Історія січових стрільців: Воєнно-історичний нарис. К., 1992.
36. Історія України в особах: IX – XVIII ст.. К., 1993. С. 327-353.
37. Касьянов Г.В. Незгодні: українська інтелігенція у русі опору 1960-80-х рр. К., 1995.
38. Касьянов Г.В., Даниленко В.М. Сталінізм і українська інтелігенція (20-30-ті рр.). К., 1991.
39. Кащенко А. Оповідання про славне військо запорозьке низове. Дніпропетровськ, 1990.
40. Ковалюк В.Р. Західна Україна на початку Другої світової війни // Сторінки історії України: ХХ ст.. К., 1992. С. 105-120.
41. Коваль В.С. Радянсько-німецький пакт 1939 . // Минуле України: відновлені сторінки. К., 1991. С. 221-264.
42. Коваль В.С. Україна в Другій світовій і Великій Вітчизняній війнах / Україна крізь віки: У 15 т. Т. 12. К., 1999.
43. Конквест Р. Жнива скорботи. К., 1993.
44. Косовський В. Семен Палій – фастівський полковник // Соціалістична культура. 1990. - № 11.
45. Костомаров М. Історія України в життєписах найвизначніших її діячів. Львів, 1918. (репринтне видання).
46. Котляр М. Володимир Великий. Ярослав Мудрий. К., 1996.
47. Котляр М. Галицько-Волинська Русь / Україна крізь віки: В 15 т. К., 1998. Т. 5.
48. Котляр М. Примарна корона Данила Галицького // Жовтень. 1987. - № 7.
49. Крип'якевич І. Богдан Хмельницький. Львів, 1990.
50. Крип'якевич І. Галицько-Волинське князівство. К., 1993.

51. Кугутяк М. Галичина: сторінки історії. Львів, 1992. С. 20-41.
52. Кульчицький С.В. 1933: трагедія голоду. К., 1989.
53. Леп'явко С. Козацькі війни кінця XVI ст.. в Україні. Чернігів, 1996.
54. Лисенко О.Є. Підсумки Другої світової війни та Україна // УІЖ. 2005. - № 6. С.128-138.
55. Литвин В. Політична арена України: Дійові особи та виконавці. К., 1994.
56. Литвин М.Р., Науменко К.Є. Історія ЗУНР. Львів, 1995.
57. Мейс Джеймс. Штучний голод 1933 р. в радянській Україні: що сталося і чому? // УІЖ. 2007. - № 1. С.185-199.
58. Мельник Л.Г. Боротьба за українську державність: XVII ст. К., 1995. С. 6-100.
59. Михайлик М.В. Нацистська пропаганда в окупованому Києві // УІЖ. 2006. - № 1. С. 131-144.
60. Моця О.П. Київська Русь і країни Європи: характерні риси східнослов'янської державності, рівні міжнародних відносин та напрями контактів // УІЖ. 2007. - № 1. С. 4-19.
61. Нагаєвський І. Історія української держави двадцятого століття. К., 1993. С. 33-37.
62. Народне віче Буковини. 1918-1993. Чернівці, 1994.
63. Нікольський В.М. Репресії за «лімітами» (1937-1938 рр.) // УІЖ. 2006. - № 3. С. 210-222.
64. Пашуто В. Очерки по истории Галицко-Волынской Руси. М., 1950.
65. Рабенчук О.П. Соціальні настрої та поведінка населення України в період голоду 1946-1947 рр. // УІЖ. 2006. - № 4. С. 87-100.
66. Ричка В.М. Про склад і структуру великокнязівського двору середньовічного Києва // УІЖ. 2007. - № 3. С. 4-16.
67. Русина О.В. Україна під татарами і Литвою / Україна крізь віки: У 15 т. К., 1998. Т.6.
68. Сас П. М. Політико-правові засади воєнної служби запорожців та грошова винагорода їм за участь у Хотинській війні 1621 р. // УІЖ. 2005. - № 6. С. 4-32.
69. Сергійчук В. Байда Вишневецький – ратник української землі // Дніпро. 1989. - № 2. С. 122-132.
70. Сергійчук В. Військово-територіальна організація народної армії в перший період визвольної війни // УІЖ. 1987. - № 7.
71. Слюсаренко А., Томенко С. Історія української конституції. К., 1993.
72. Смолій В., Степанков В. Петро Дорошенко: особистість в реаліях епохи / НАН України. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса, Центр історичної політології. – К.: Парламентське видавництво, 2021. – 792 с.
73. Смолій В., Степанков В. Богдан Хмельницький. К., 1993.
74. Смолій В.А. Максим Залізник // УІЖ. 1990. - № 3
75. Сокальський В.В. Образ Центральної Ради у свідомості селян на початковому етапі Української революції // УІЖ. 2008. - № 1. С. 46-58.
76. Солдатенко В.Ф. Українська революція: історичний нарис. К., 1999.
77. Стяжкіна О. Смак радянського: їжа та їдці в мистецтві життя й мистецтві кіно (середина 1960-х – середина 1980-х років). – К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2021. – 376 с

78. Трубайчук А. Друга світова війна. К., 1995.
79. Україна у ХХ ст. К., 2000. С. 140-162.
80. Універсали Богдана Хмельницького. К., 1998.
81. Христан Н.М. Міста України та їх ювілеї в радянській історичній думці // Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Історія. 2016. № 2. С. 122-128;
82. Христан Н. Від історії до політики: князь та король Русі Данило Романович у народницькій історичній уяві // Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича: Історія. Чернівці: Чернівецький університет, 2022. No 1. С. 23-33.
83. Христан Н., Герегова С. Репрезентація кінематографічної постпам'яті про Симона Петлюру на прикладі фільму «П.К.П.» // Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича: Історія. Чернівці: Чернівецький університет, 2021. No 2. С.78-76.
84. Чухліб Т. Гетьманування Петра Дорошенка: причини «вірності» та «зради» королю, султану й царю (1665-1676 рр.) // УІЖ. 2007. - № 1. С. 39-60.
85. Шаповал Ю.І. Петро Шелест у контексті політичної історії України ХХ ст.. // УІЖ. 2008. - № 3. С. 134-148.
86. Шевчук В. Козацька держава. К., 1995. С. 51-209.
87. Шелест Ю. Звідки росте “оселедець” // Старожитності. 1993. - №№ 15-16.
88. Щербак В.О. Джерела формування українського козацтва // УІЖ. 1994. - №№ 2-3.
89. Яворницький Д. Історія запорізьких козаків: В 3 т. Львів, 1990. Т. 1-2.
90. Яковенко Н. Здобутки і втрати Люблінської унії // Київська старовина. 1993. - № 3.
91. Бабин Яр. Історія і пам'ять / За ред. В. Гриневича. К.: Дух і літера, 2017.
92. Гнатюк О. Відвага і страх. К.: Дух і літера, 2015.
93. Літвін Г. З народу руського. Шляхта Київщини, Волині та Брацлавщини (1569-1648). К.: Дух і літера, 2016.
94. Нора П. Теперішнє, нація, пам'ять. К.: Кліо, 2014.
95. Осташко Т. Україна В'ячеслава Липинського / Наук. ред. Ю. Терещенко. НАН України. Інститут історії України; Східноєвропейський дослідний інститут ім. В. К. Липинського (США); Центр вивчення українського консерватизму ім. В'ячеслава Липинського. – К.: Темпора, 2022. – 932 с.
96. Поллак М. Цісар Америки. Велика втеча з Галичини. Чернівці: Книги ХХІ, 2015.
97. Поллак М. Мрець у бункері. - Чернівці: Книги ХХІ, 2014.
98. Сендс Ф. Східно-Західна вулиця. Повернення до Львова. Львів: Видавництво Старого Лева, 2017.
99. Снайдер Т. Украинская история, российская политика, европейское будущее. К.: Дух і літера, 2014.
100. Україна і виклики посттоталітарного транзиту (1990–2019) / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Академперіодика, 2021. 592 с.
101. Україна й українці в постімперську добу (1917–1939) / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Академперіодика, 2021. 620 с., 124 с. іл. (Україна. Нариси історії).

102. Яковенко Н. У пошуках Нового неба: Життя і тексти Йоаникія Галятовського. К. : Laurus, 2016.

103. Khrystan N. Drohiczyn battle: History academic discipline versus politics (the soviet historical thought of 30-80's of the 20-th century) // Codrul Cosminului. 2017. Vol. 23. P. 187-202.

8.4. Інформаційні ресурси.

1. <http://chitalka.info/> Студентська електронна бібліотека МАУП "Читалка". Безкоштовні електронні підручники он-лайн серії "Гуманітарні науки". Містить електронні книги з історії України, історії новітньої України (1991-2001)

2. <http://history.franko.lviv.ua/> Проект "Історія України", здійснений при підтримці Бюро Освітніх і Культурних програм США (ВЕСА) і адміністрований Радою Міжнародних досліджень і обмінів IREX. Книги в електронному вигляді: Наталія Яковенко "З найдавніших часів до кінця XVIII ст.", Ярослав Грицак "Формування модерної української нації XIX-XXст". та повнотекстова версія

3. <http://history.kiev.ua/> Сайт "Історія України" пропонує повнотекстові версії книг: Орест Субтельний "Історія України" (видання 1991 року), Ілько Борщак, Рене Мартель "Іван Мазепа" (видання 1931 року), Михайло Грушевський "Ілюстрована Історія України" (репринтне видання 1913 року) та інші.

4. <http://www.history.org.ua/> Інститут історії України НАН України надає вільний доступ до повнотекстової версії Енциклопедії історії України, електронних публікацій документів і пам'яток, зокрема архівів Голодомору в Україні 1932–1933, ОУН і УПА. Сайт представляє е-версії періодичних видань, що видаються Інститутом, зокрема «Українського історичного журналу», «Краєзнавства»... Електронна бібліотека пропонує е-версії досліджень та монографій сучасних українських істориків, підручників та посібників.

5. <http://historical-club.org.ua/> Сайт «Всеукраїнський історичний портал» засновано 2011 року групою студентів історичних факультетів. Сайт представляє онлайнві ресурси на різні історичні теми. Ресурси з історії України розподілені за окремими періодами у хронологічній послідовності. Сайт містить також е-видання з всесвітньої історії окремих держав. Є декілька розділів, створених для висвітлення Допоміжних історичних дисциплін (археології, міфології, етнології).

6. <http://www.haidamaka.org.ua> Незалежний інформаційно-освітній ресурс студентів Києво-Могилянської академії. В розділі "Історія України" найбільш цікавими є теми "Походження слов'ян", "Козацька доба", "Історія українських етнічних земель".

7. <http://litorpys.org.ua/index.html> Електронна бібліотека давньої української літератури "Ізборник". Історія України IX-XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації українського літопису, хроніки, життя, апокрифи, граматики, лексикони, історично-мемуарна проза, перекладні та поетичні твори, «Слово о полку Ігоревім» тощо.

8. <http://www.cossackdom.com> На сайті "Козацтво 15-21 ст." створена електронна джерельна база дослідження історії українського та російського козацтва XV-XXI ст., персоналій, творчої спадщини видатних дослідників.

Розділи містять унікальну підбірку матеріалів: статті, документи, огляди, монографії, рецензії, персоналії, енциклопедичні видання з історії козацтва.

9. <http://www.history.univ.kiev.ua/> Ресурс Історичного факультету КНУ ім. Т. Шевченка надає матеріали для навчального процесу, курси, лекції, наукові публікації викладачів та студентів факультету.

10. <http://www.ukrhistory.narod.ru> Сайт "Українська історична бібліотека" (UKRAINIAN HISTORICAL LIBRARY) намагається спростувати міфи, існуючі в українській історії та пропонує: повнотекстові версії історичних документів, наукових статей, монографій з фонду бібліотеки.

11. <http://pidruchniki.ws/> Перша українська електронна бібліотека підручників – це найбільший ресурс українських навчальних посібників. Бібліотека пропонує у вільному доступі колекцію е-видань з історії України

12. <http://litorpys.org.ua> Електронна версія книги Серафіма Юшкова "Нариси з історії виникнення і початкового феодалізму в Київській Русі."

13. <http://www.nbuuv.gov.ua/> - бібліотека ім. В.Вернадського

14. <http://lib-gw.univ.kiev.ua/> - бібліотека ім. Максимовича КНУ ім. Т.Шевченка

15. <http://www.filosof.com.ua/> - Інститут філософії ім Г.Сковороди

16. <http://www.inst-ukr.lviv.ua/> - Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича

17. <http://www.gilan.uar.net/nasu/hiuass.html> - Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С.Грушевського

18. <http://www.uaa.iatr.org.ua/> – На порталі Першої української академії архітектури представлено текстовий та ілюстративний матеріал з історії архітектури України доби тоталітаризму.

19. <http://litorpys.org.ua> – проект електронної бібліотеки давньої української літератури. Бібліотека є добіркою електронних книг і текстів.

20. <http://www.lavra.kiev.ua> – сторінка Свято-Успенської Києво-Печерської лаври інформує про історію лаври, паломництво, розклад богослужінь. Представлено фотоальбом.

21. <http://www.trypillia.com> – Сторінку присвячено трипільській культурі.

22 <http://www.nip.tsatu.edu.ua> – Навчально-інформаційний портал ТДАТУ.

**Тести з дисципліни
Варіант 1**

1. Вкажіть роки князювання Олега, Ігоря, Святослава

- 1) Олег - 912-945, Ігор - 882-912, Святослав - 964-972
- 2) Олег - 882-912, Ігор - 912-945, Святослав - 964-972
- 3) Олег - 964-972, Ігор - 882-912, Святослав - 912-945

2. Перелічіть у хронологічному порядку наступні події:

- а) прийняття християнства як державної релігії Русі-України;
- б) захоплення Олегом Києва;
- в) утворення Галицько-Волинської держави.

- 1) а, в, б
- 2) б, в, а
- 3) б, а, в

3. Хто з перелічених волинсько-галицьких князів носив королівський титул?

- 1) Роман Мстиславич
- 2) Данило Романович
- 3) Лев Данилович

3. В якому літописі і коли вперше згадується назва «Україна»?

- 1) Галицько-Волинський літопис, 1253 р.
- 2) Повість минулих літ, 1178 р.
- 3) Київський літопис, 1187 р.

4. Кревська унія це:

- 1) військовий союз між польським королем Казимиром і литовським князем Ягайлом проти Московського царства;
- 2) об'єднання Польщі та Литви в одну державу внаслідок шлюбу литовською князя Ягайла і польської королеви Ядвіги;
- 3) об'єднання православної та католицької церкви та утворення внаслідок цього акту греко-католицької церкви.

5. Вкажіть рік виникнення реєстрового козацтва

- 1) 1572
- 2) 1576
- 3) 1578

6. Коли з'явився перший друкований буквар на українських землях?

- 1) 1510
- 2) 1570
- 3) 1574

7. Ініціаторами Берестейської унії були:

- 1) польський король;
- 2) українське селянство;
- 3) православна ієрархія.

8. Встановіть хронологічну послідовність подій визвольної війни українського народу під проводом Б. Хмельницького:

- а) битва під Пилявцями;

- б) битва під м. Корсунем;
- в) битва на р. Жовті Води.

- 1) а, б, в
- 2) в, б, а
- 3) б, в, а

9. Гадяцький договір між Річчю Посполитою та Україною було підписано:

- 1) 1658;
- 2) 1660;
- 3) 1663.

10. Розставте у хронологічній послідовності події:

- а) повстання правобережних козаків під проводом С. Палія;
- б) прийняття конституції П.Орлика;
- в) поразка шведсько-козацьких військ під Полтавою.

- 1) б, в, а
- 2) а, б, в
- 3) а, в, б.

11. Опришківський рух на західноукраїнських землях під проводом Олекси Довбуша охоплював період:

- 1) 1734-1738;
- 2) 1738-1745;
- 3) 1735-1768.

12. Вкажіть вірне твердження

- 1) Катерина II наказала зруйнувати Запорозьку Січ в 1768 р.
- 2) Гетьманування Д.Апостола тривало з 1727- 1734 рр.
- 3) І.Скоропадський був обраний гетьманом відразу ж після І.Самойловича

13. Вкажіть назву міста, в якому було відкрито перший університет в Україні

- 1) Київ
- 2) Харків
- 3) Львів

14. Вкажіть невірне твердження

- 1) І.Виговський - гетьман України в 1657-1659 рр.
- 2) Переяславська Рада відбулася в січні 1654 р.
- 3) І.Мазепа підписав з Польщею «Трактат про вічний мир» 1686 р.

15. Вкажіть першу залізницю в Наддніпрянській Україні

- 1) Царськосільська
- 2) Київ-Харків
- 3) Одеса-Балта

16. Назвіть керівника «Південного товариства» декабристів

- 1) П.Пестель
- 2) І.Котляревський
- 3) В.Лукашевич

17. Створіть хронологічний ланцюжок з таких подій історії України першої половини XIX ст.:

- а) вихід у світ альманаху «Русалка Дністровая»;
- б) відкриття університету в Києві;
- в) початок діяльності таємного Кирило-Мефодіївського товариства.

- 1) а, в, б
- 2) б, в, а
- 3) б, а, в

18. Виберіть подію, яка відбулася в Україні в 1848 році:

- 1) початок діяльності Кирило-Мефодіївського товариства;
- 2) скасування кріпосного права у Східній Галичині та Буковині;
- 3) селянський рух «Київська козаччина».

19. Перший на східноукраїнських землях університет європейського зразка було відкрито:

- 1) в Києві;
- 2) в Харкові;
- 3) в Одесі.

20. Хто є автором слів Державного гімну «Ще не вмерла Україна»

- 1) М.Вербицький
- 2) М.Драгоманов
- 3) П.Чубинський

21. Перше видання «Кобзаря» Т. Шевченка вийшло в:

- 1) Санкт-Петербурзі, 1840 р.;
- 2) Харкові, 1838 р.;
- 3) Києві, 1843 р.

22. Розмістіть у хронологічній послідовності події:

- а) заснування Чернівецького університету;
- б) видання Валуєвського указу;
- в) відкриття Новоросійського університету в Одесі.

- 1) а, б, в
- 2) б, в, а
- 3) в, б, а

23. Вкажіть керівників та час повстання на броненосці «Потьомкін»

- 1) П.Шмітд, Б. Жаданівський, 1905 р.
- 2) Г.Вакуленчук, О.Матюшенко, 1905 р.
- 3) Є.Чикаленко, Б.Грінченко, 1907 р.

24. Вкажіть, яка кількість українських селян переселилася до Сибіру в ході проведення столипінської аграрної реформи?

- 1) 500 тис.
- 2) 100 тис.
- 3) майже 1 млн.

25. Коли було проголошено Українську Народну Республіку (УНР)?

- 1) в листопаді 1917 р.
- 2) в грудні 1917 р.
- 3) в січні 1918 р.

26. Розташуйте у хронологічній послідовності події, які відбулися в Україні протягом квітня 1918 - лютого 1919 рр.:

- а) акт Злуки УНР та ЗУНР;
- б) проголошення Західноукраїнської Народної Республіки;
- в) прихід до влади гетьмана П.Скоропадського.

- 1) а, б, в
- 2) в, б, а

3) в, а, б

27. В. Вернадський це:

- 1) засновник легіону УСС;
- 2) керівник НТШ у Львові;
- 3) перший президент української Академії наук.

28. Вкажіть хронологічний період НЕПу

- 1) 1920-1925
- 2) 1921-1928
- 3) 1922-1939

29. Яким мотивом керувалося сталінське керівництво, здійснюючи в Україні політику індустріалізації?

- 1) забезпечити незалежність від закордонних поставок машин, обладнання
- 2) налагодити рівноправні еквівалентні відносини між містом і селом
- 3) добитися збалансованого вигідного для населення розвитку галузей виробництва засобів виробництва (група „А”) і виробництва засобів народного споживання (група „В”)

30. Утворіть хронологічний ланцюжок з таких подій історії Західної України у міжвоєнний період:

- а) окупація Закарпаття Угорщиною;
- б) утворення ОУН;
- в) надання Закарпаттю автономії.

1) б, в, а

2) а, б, в

3) в, а, б

31. Хто серед нижченазваних діячів Західної України 20-30-ті рр. ХХ ст. був істориком?

- 1) В.Гнатюк
- 2) Ф.Колесса
- 3) І.Крип'якевич

32. Коли Західна Україна ввійшла до УРСР у складі СРСР?

- 1) 23 серпня 1939 р.
- 2) 17 вересня 1939 р.
- 3) 28 червня 1940 р.

33. Коли українські землі повністю були очищені від німецько-фашистських загарбників та їх сателітів?

- 1) 28 червня 1944 р.
- 2) 8 травня 1945 р.
- 3) 28 жовтня 1944 р.

34. У якому році відбулася операція «Вісла»?

- 1) 1946
- 2) 1947
- 3) 1948

35. У якому місті України було створено у 50-70 рр. ХХ ст. найбільший у світі ракетобудівний комплекс?

- 1) Харкові
- 2) Дніпропетровську
- 3) Києві

36. Хто із нижченазваних кінорежисерів та кіноакторів України був вихідцем з Буковини?

- 1) С.Параджанов
- 2) І.Миколайчук
- 3) О.Савченко

37. Чим пам'ятна дата 1 грудня 1991 р. в історії України?

- 1) проголошення Акту про незалежність України
- 2) Всесвітній форум українців
- 3) проведення референдуму на підтвердження Акту про незалежність України

38. Коли прийнято Конституцію незалежної України?

- 1) 1 грудня 1991 р.
- 2) 28 червня 1996 р.
- 3) 21 березня 1998 р.

39. Розмістіть у хронологічному порядку події української історії ХХІ ст.:

- а) Помаранчева революція;
- б) обрання П.Порошенка Президентом України;
- в) російська агресія в Криму та Сході України.

- 1) а, б, в
- 2) в, б, а
- 3) а, в, б

40. Назвіть першого космонавта Незалежної України

- 1) П.Попович
- 2) Л.Каденюк
- 3) Г.Береговий

Варіант 2

1. З якою подією історії Давньоруської держави пов'язано ім'я київського князя Олега?

- 1) запровадження християнства як державної релігії
- 2) об'єднання Новгородської землі з Київською
- 3) розгром Хозарського каганату

2. Побудуйте хронологічний ланцюжок правління київських князів:

а) Ольга; б) Ігор; в) Святослав; г) Володимир; д) Ярослав.

- 1) а, б, г, д, в
- 2) б, а, д, г, в
- 3) б, а, в, г, д

3. Вкажіть автора відомого твору давньої руської літератури «Повчання дітям»

- 1) Іларіон
- 2) Ярослав Мудрий
- 3) Володимир Мономах

4. Яку роль відігравали погости в Київській Русі?

- 1) місця збору данини
- 2) центри ремесла
- 3) місця культових відправ

5. З яким твердженням Ви не згодні?

- 1) боярський вплив був сильним у Галичині
- 2) засновником Галицько-Волинської держави був Данило Галицький
- 3) останнім галицько-волинським князем був Юрій II Болеслав Тройденевич

6. Перелічіть події з історії України XIV-XV ст. у хронологічній послідовності:

- а) битва на р. Сині Води;
- б) Люблінська унія;
- в) Кревська унія.

- 1) а, б, в
- 2) а, в, б
- 3) б, в, а

7. Заснував фортецю, що поклала початок Запорозькій Січі, перебував на службі у московського царя Івана IV Грозного, під час походу на Молдавію був схоплений і страчений у Константинополі. Про кого йдеться?

- 1) Іван Підкова
- 2) Самійло Кішка
- 3) Дмитро Вишневецький

8. У якому році була надрукована «Острозька Біблія»?

- 1) 1529
- 2) 1581
- 3) 1596

9. Найдіть невірне твердження. Гетьман П. Конашевич-Сагайдачний уславився тим, що:

- 1) відіграв вирішальну роль у перемозі польсько-козацького війська в битві під Хотинном;

2) сприяв відновленню вищої ієрархії православної церкви на українських землях;

3) підтримував видавничу діяльність Івана Федорова.

10. Столицею Війська Запорозького в часи Визвольної війни під проводом Б.Хмельницького було місто:

1) Київ;

2) Чигирин;

3) Переяслав.

11. Народившись у сім'ї молдавського господаря, він стан одним із видатних церковних і культурних діячів України першої полонини XVII ст. За великі заслуги перед православною церквою у 1996 р. був канонізований. Про кого йдеться?

1) К Острозький

2) І.Борецький

3) П.Могила

12. Виберіть правильне твердження:

1) І.Виговський намагався укласти союз з Річчю Посполитою і забезпечити при цьому якомога більшу автономію України;

2) І.Виговський залагодив конфлікт з М. Пушкарем і Я. Барабашем шляхом переговорів та компромісу;

3) у війні проти московського війська під Конотопом І.Виговський зазнав нищівної поразки.

13. Вкажіть роки гетьманування П.Дорошенка на Правобережжі

1) 1660-1663

2) 1663-1665

3) 1665-1676

14. Наслідком підписання Андрусівського перемир'я 1667 р. було:

1) початок війни Московського царства проти Гетьманщини;

2) поділ території Гетьманщини між Річчю Посполитою та Московським царством;

3) перехід Лівобережної Гетьманщини під протекторат Османської імперії.

15. Хто був останнім гетьманом Лівобережної України?

1) К Розумовський

2) П.Полуботок

3) Д. Апостол

16. Хто був автором документу «Пакти і Конституції прав і вольностей Війська Запорозького»?

1) Б.Хмельницький

2) І.Мазепа

3) П.Орлик

17. Панування кріпосницьких відносин в Наддніпрянській Україні припадає на період:

1) 1764–1812 рр.;

2) 1775–1829 рр.;

3) 1783–1861 рр.

18. Учасниками трьох поділів Речі Посполитої у XVIII ст. були:

1) Росія, Австрія, Туреччина;

- 2) Австрія, Росія, Прусія;
- 3) Росія, Прусія, Туреччина.

19. Повстання Чернігівського піхотного полку в грудні 1825 р. очолили:

- 1) В.Лукашевич та В.Капніст;
- 2) П.Пестель та К.Рилєєв;
- 3) С.Муравйов-Апостол та М.Бестужев-Рюмін.

20. Українські землі в ХІХ — на початку ХХ ст. входили до складу:

- 1) Російської імперії, Речі Посполитої, Туреччини;
- 2) Російської імперії, Австро-Угорщини;
- 3) Австро-Угорщини, Російської імперії та Туреччини.

21. Чия це біографія? Син поміщика-росіянина та селянки-українки. Закінчив Харківський університет. Був одним із засновників Кирило-Мефодіївського братства. Написав ряд фундаментальних праць з історії України ХVІ-ХVІІІ ст. та літературних творів, як правило, історичного змісту. Вважається засновником народницького напрямку в українській історіографії

- 1) Т.Шевченко
- 2) О.Бодянський
- 3) М.Костомаров

22. Разом з П.Кулішем він переклав українською мовою Біблію, а його дослідження в галузі фізики допомогли відкрити «рентгенівські промені».

Про кого йдеться?

- 1) І.Пулюй
- 2) М.Зібер
- 3) М.Гамалія

23. Як називалася політична організація, створена у квітні 1848 р. у Львові як керівний орган національного руху, який домагався поділу Галичини на польську і українську автономні провінції у складі Австрії?

- 1) Головна руська рада
- 2) Центральна рада
- 3) Народовський союз

24. Вкажіть ідеолога «хлопоманів»

- 1) В.Антонович
- 2) М.Костомаров
- 3) Т.Шевченко

25. Коли був підписаний і як називався указ, яким заборонялось видавати та ввозити з-за кордону літературу українською мовою?

- 1) 1865 р., Валуєський циркуляр
- 2) 1899 р., Ніжинський протокол
- 3) 1876 р., Емський указ

26. Як називалася перша українська опера?

- 1) Наталка Полтавка
- 2) Запорожець за Дунаєм
- 3) Сватання на Гончарівці

27. Виберіть подію, яка мали місце в Україні під час революції 1905-1907 років:

- 1) повстання на броненосці «Потьомкін»;

- 2) утворення Товариства українських поступовців;
- 3) відречення царя від влади.

28. Коли відбувся бій під Крутами?

- 1) в січні 1918 р.
- 2) в квітні 1918 р.
- 3) в квітні 1919 р.

29. Коли проголошено IV Універсал Центральної ради?

- 1) листопад 1917 р.
- 2) грудня 1917 р.
- 3) січень 1918 р.

30. Хто очолював уряд ЗУНР?

- 1) Є.Петрушевич
- 2) М.Грушевський
- 3) Д.Вітовський

31. Серед умов Варшавської угоди (1920 р.) між представниками Директорії і уряду Польщі позначте невірну

- 1) визнання Польщею Директорії УНР на чолі з С. Петлюрою верховною владою УНР;
- 2) передання Польщі Східної Галичини та Західної Волині;
- 3) надання С. Петлюрі військово-політичної допомоги в боротьбі проти гетьмана П. Скоропадського.

32. Що було характерним для соціально-економічного життя в УСРР періоду НЕПу?

- 1) націоналізація всіх промислових підприємств
- 2) заміна продрозкладки продовольчим податком
- 3) уведення карткової системи розподілу продуктів

33. Організація українських націоналістів /ОУН/, створена у 1929 р., ставила собі за мету:

- 1) проголошення незалежності України, на чолі якої має бути П.Скоропадський;
- 2) проголошення незалежної України як демократичної республіки на чолі з Є.Петрушевичем;
- 3) проголошення суверенної Соборної Української Держави.

34. У 1925 р. в Українській СРР нараховувалося 79,1 % шкіл з українською мовою викладання. У 1930 р. цей відсоток зріс до 85 %.Що спричинило зазначені зміни?

- 1) утворення Всеукраїнської академії наук
- 2) здійснення владою політики «коренізації»
- 3) прийняття нової Конституції республіки

35. Жертвою якої репресивної акції став академік Сергій Єфремов?

- 1) справи «Спілки визволення України»
- 2) «Шахтинської справи»
- 3) «Закону про п'ять колосків»

36. Коли Північна Буковина ввійшла до складу УРСР у складі СРСР?

- 1) 17 вересня 1939 р.
- 2) 28 червня 1940 р.
- 3) 22 червня 1941 р.

37. Коли і на якій конференції Україна ввійшла до ООН як держава засновниця цієї організації?

- 1) квітень 1945 р., у Сан-Франциско
- 2) серпень 1945 р., у Потсдамі
- 3) травень 1945 р., у Нью-Йорку

38. Письменник, фундатор національного кінематографа, автор кінофільмів «Звенигора», «Арсенал», «Земля» це:

- 1) С.Герасимов;
- 2) С.Параджанов;
- 3) О.Довженко.

39. Коли в Україні введено власну валюту – гривню?

- 1) 1994
- 2) 1996
- 3) 1998

40. Вкажіть відомого українського композитора-пісняра, вихідця з Буковини?

- 1) В.Івасюк
- 2) І.Миколайчук
- 3) Л.Ревуцький

Варіант 3

1. Найдавнішим народом на території України були:

- 1) киммерійці;
- 2) скіфи;
- 3) греки.

2. Правильно визначте подію, що належить до періоду правління княгині Ольги

- 1) за наказом княгині Ольги було спалено місто Іскоростень
- 2) здійснювала неодноразові військові походи проти Хозарського Каганату
- 3) організувала у Київській Русі перші школи

3. Вкажіть роки князювання Володимира Великого та Ярослава Мудрого

- 1) Володимир Великий – 980-1015; Ярослав Мудрий – 1019-1054;
- 2) Володимир Великий – 912-945; Ярослав Мудрий – 972- 980;
- 3) Володимир Великий – 945-964; Ярослав Мудрий – 980-1015

4. Що є зайвим у переліку? З іменем Ярослава Мудрого пов'язують:

- 1) остаточний розгром печенізьких орд;
- 2) зростання міжнародного авторитету Русі;
- 3) написання знаменитого «Слова про закон і благодать».

5. Виберіть твердження, яке не відповідає дійсності:

- 1) княгиня Ольга упорядкувала збір данини після смерті Ігоря;
- 2) Володимир Великий склав перший писаний збір законів «Руська правда»;
- 3) Любецький з'їзд відбувся в 1097 р.

6. Виберіть подію, пов'язану з ім'ям Володимира Мономаха:

- 1) написання «Слова про закон і благодать»;
- 2) повстання у Києві 1068 року;
- 3) повстання у Києві 1113 року.

7. Дайте пояснення терміну «чинш»

- 1) грошовий податок
- 2) спиртово-горілчане підприємство
- 3) багатогалузеве поміщицьке господарство

8. На буковинсько-галицькому порубіжжі 1490-1492 рр. вибухнуло велике повстання. Хто його очолював?

- 1) К.Косинський та С.Наливайко
- 2) І.Гонта й М.Залізник
- 3) Муха й А.Борула

9. З наведених термінів виберіть той, який пов'язаний з татарсько-турецькою агресією на українські землі

- 1) фільварок
- 2) смерд
- 3) ясир

10. У битві під Хотиним українські козаки на чолі з гетьманом П. Сагайдачним разом з поляками вистояли проти переважаючої турецької армії і врятували Річ Посполиту від турецького поневолення. Коли відбулася ця подія?

- 1) 1621
- 2) 1618

3) 1625

11. Назвіть найвищий орган влади на Січі

- 1) козацька рада
- 2) кошовий отаман
- 3) гетьман

12. Коли було укладено Берестейську церковну унію?

- 1) 1413
- 2) 1385
- 3) 1596

13. Виберіть правильне твердження. У 1572 р. був складений список козаків за яким:

- 1) надали козакам повну свободу зовнішньополітичної діяльності;
- 2) затвердили козацький реєстр: право козаків перебувати на службі у короля, отримувати платню, бути звільненими від сплати податків, займатися промислами та торгівлею;
- 3) козакам надавалось право спадкової власності на землю.

14. Встановіть, після якої події відбулося підписання Білоцерківської угоди 1651 р.

- 1) облога козаками Жванця
- 2) битва під Білою Церквою
- 3) поразка козаків під Берестечком

15. Хто з гетьманів підписав Переяславські статті 1659 р.?

- 1) Б.Хмельницький
- 2) І.Виговський
- 3) Ю.Хмельницький

16. Встановіть хронологічну послідовність подій:

- а) Чорна рада в Ніжині і обрання І.Брюховецького гетьманом;
- б) Полтавська битва;
- в) Андрусівське перемир'я.

- 1) а, б, в
- 2) а, в, б
- 3) б, в, а

17. Хто керував Другою Малоросійською колегією та був призначений першим генерал-губернатором Малоросії після скасування гетьманства?

- 1) граф Олексій Розумовський
- 2) граф Петро Рум'янцев
- 3) граф Олексій Меншиков

18. Як називався основний програмний документ Кирило-Мефодіївського братства?

- 1) Руська правда
- 2) Книга буття українського народу (Закон божий)
- 3) Катехизис

19. Діяльність «Руської трійці» передбачала:

- 1) запровадження громадського самоврядування в Галичині;
- 2) піднесення національної свідомості українців Галичини, перетворення народної мови на літературну, пропаганда єдності українського народу

3) розширення сфери вжитку української мови, поділ Галичини на дві провінції – Західну (польську) та Східну (українську).

20. Як називався перший український часопис, що почав виходити у Львові 1848 р.?

- 1) Правда
- 2) Зоря Галицька
- 3) Русалка Дністрова.

21. Продовжіть речення: Москвофіли - це:

- 1) суспільна течія в українському політичному русі, представники якої виступили за поширення освіти та пробудження національної свідомості;
- 2) суспільно-політична течія на західноукраїнських землях, представники якої прагнули до повного злиття українців Галичини з росіянами;
- 3) течія в українському політичному русі, представники якої проповідували об'єднання всіх національних сил у боротьбі за самостійність України.

22. Національний рух українців Буковини в кінці ХІХ - на початку ХХ ст. очолювали:

- 1) А.Вахнянин та Ю.Федькович;
- 2) С.Смаль-Стоцький та М.Василько;
- 3) К.Левицький та Ю.Романчук.

23. Вкажіть письменника, який описав події Сорочинської трагедії 1905 р.?

- 1) І.Франко
- 2) Л.Українка
- 3) В.Короленко

24. Вкажіть вірне твердження. Столипінська аграрна реформа:

- 1) зміцнювала соціальну опору самодержавства на селі;
- 2) ліквідувала церковне та монастирське землеволодіння;
- 3) скасувати панщину та кріпосну залежність селян.

25. Невелика група східноукраїнських емігрантів, які напередодні Першої світової війни проживали у Львові, створила організацію для пропаганди ідеї політичної самостійності України, яка отримала назву:

- 1) Український парламентарний клуб;
- 2) Головна українська рада;
- 3) Союз визволення України.

26. Вкажіть помилкове твердження:

- 1) перший Універсал Центральної ради був прийнятий у червні 1917 р.;
- 2) у третьому Універсалі Центральна рада проголосила повне відокремлення України від Росії;
- 3) Центральна рада не визнала правомочність проголошення України радянською республікою у Харкові.

27. Хто командував наступом об'єднаних радянських військ на Київ у січні 1918 р.?

- 1) М.Муравйов
- 2) Ю.Коцюбинський
- 3) В.Пархоменко

28. Яка з перелічених подій відбулася в Україні протягом листопада 1918 р.?

- 1) прихід до влади Директорії
- 2) переворот Скоропадського і утворення гетьманату
- 3) проголошення Центральною Радою незалежності УНР

29. Спілка визволення України /СВУ/ це:

- 1) організація, яку було створено у 20-х рр. для проведення українізації;
- 2) організація придумана органами ДПУ для проведення інспірованого процесу з метою фізичного знищення української інтелігенції та штучного розпалювання боротьби проти «націоналістичних» настроїв в Україні;
- 3) український емігрантський центр, створений для підготовки шпигунів і відправки їх в Україну.

30. Коли створено Організацію українських націоналістів (ОУН)?

- 1) 1921 р.
- 2) 1929 р.
- 3) 1933 р.

31. Хто очолював ЦК КП(б)У з липня 1928 по січень 1938 р. – в період найбільш кривавого розгулу сталінського режиму в Україні?

- 1) Л.Каганович
- 2) С.Косіор
- 3) М.Хрущов

32. Про яку адміністративну одиницю, створену окупантами на українських землях у роки Другої світової війни, ідеться в уривку з історичного джерела: «Після того, як [німецько-румунські загарбники] встановили свою владу до річки Буг, запанувала румунська нагайка... від Дністра до Бугу...»?

- 1) Трансністрію
- 2) Бессарабію
- 3) Північну Буковину

33. Що таке операція «Вісла» і коли вона проводилась?

- 1) одна із військових операцій Радянської армії в ході визволення Польщі від німецько-фашистських загарбників у 1944 р.
- 2) заходи щодо переселення переважно польського населення до Польщі з Галичини і Волині в 1944 р. - 1946 рр.
- 3) депортація українського населення Холмщини та Лемківщини до Західної Польщі у 1947 р.

34. Які наслідки для України мав заколот ГКЧП (ДКНС) у Москві?

- 1) усунення В.Щербицького від влади в УРСР
- 2) підписання УРСР нового союзного договору
- 3) проголошення незалежності України

35. Хто був обраний першим головою Народного Руху України ?

- 1) І.Драч
- 2) М.Горинь
- 3) Л.Лук'яненко,

36. Вказати, хто із видатних вчених СРСР 50-70-х рр. ХХ ст. був вихідцем з України?

- 1) С.Корольов

2) І.Курчатов

3) А.Сахаров

37. Яка країна першою визнала незалежність України?

1) Польща

2) Росія

3) США

38. Хто із нижченазваних видатних співаків 60-80-х рр. ХХ ст. є вихідцем з Буковини?

1) А.Солов'яненко

2) Д.Гнатюк

3) Є.Мірошниченко

39. Хто автор відомої статті «Інтернаціоналізм чи русифікація»?

1) В.Чорновіл

2) В.Стус

3) І.Дзюба

40. Режисером яких з наведених нижче фільмів був Іван Миколайчук?

1) Тіні забутих предків

2) Сон

3) Білий птах з чорною ознакою